

Dosarul nr. 3r-376/22

2-20008581-01-3r-15042022

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” împotriva Primăriei orașului Rezina și Consiliului orașenesc Rezina cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea vânzării lotului de teren,

împotriva încheierii din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, împotriva deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 23 iunie 2011 Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Rezina și Consiliului orașenesc Rezina cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea vânzării lotului de teren (f. d. 1-3).

Prin hotărârea din 24 aprilie 2012 a Judecătoriei Râbnița, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” ca fiind neîntemeiată (f. d. 135-141).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 mai 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 24 aprilie 2012 a Judecătoriei Râbnița, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f. d. 143-150).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2012 a fost respinsă cererea de suspendare a procedurii în recurs și cererea de recurs depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 168-171).

La 05 februarie 2013, Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârii din 24 aprilie 2012 a

Judecătoria Râbnîța și a deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare (f. d. 174-176).

Prin încheierea din 01 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2012 (f. d. 198-200).

La 22 septembrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2012, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, solicitând admiterea cererii de revizuire, recunoașterea încălcării drepturilor Societății cu Răspundere Limitată „Covcor” garantate de art. 6§1 din Convenție, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2012 și rejudecarea cauzei cu respectarea garanțiilor procesuale necesare unui proces echitabil (f. d. 205-206).

În motivarea cererii de revizuire, a invocat că, la 23 aprilie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Societății cu Răspundere Limitată „Covcor” v. Republica Moldova (nr. 28959/13). Curtea a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt, rezumate de către Grefa Curții Europene.

În același timp, Curtea a propus Guvernului să ia în considerație eventualitatea unui acord de soluționare amiabilă a prezentei cauze, propunând în acest sens și o declarație de reglementare amiabilă, cu luarea în considerație a jurisprudenței stabile a Curții Europene în materia aplicării art. 6 al Convenției.

La 08 septembrie 2021, în cadrul procesului de reglementare amiabilă între Agentul Guvernamental și reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Covcor” - avocatul Alexandru Postica, s-a ajuns la concluzia că o condiție necesară pentru soluționarea pe cale amiabilă a acesteia ar fi remedierea parțială prin anularea actelor judecătorești defavorabile care au încălcat drepturile companiei (în continuare „reclamanta”), în baza Articolului 6§1 a Convenției pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (în continuare „Convenția”), care decurge din prezenta cerere pendinte în fața Curții, în modul comunicat de către aceasta.

În această ordine de idei și în contextul inițierii unei proceduri de reglementare amiabilă, în scopul evitării eventualei hotărâri care ar putea fi emisă de CEDO de constatare a încălcării drepturilor garantate de Articolul 6§1 din Convenție, precum și pentru asigurarea respectării principiului subsidiarității și remedierea prioritară a încălcării drepturilor reclamantului la nivel național, în baza art. 449 lit.g) din Codul de procedură civilă, revizuenta a solicitat admiterea prezentei cereri de revizuire și examinarea acesteia în ședință publică, recunoașterea încălcării drepturilor reclamantei Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” garantate de articolul 6§1 din Convenție, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 3 octombrie 2012, rejudecarea cauzei cu respectarea garanțiilor procesuale necesare unui proces echitabil.

Prin încheierea din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta.

La 17 mai 2022 Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentat de

avocatul Constantin Turuta a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel din 03 mai 2022, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și remiterea cauzei spre rejudecare cu respectarea garanțiilor procesuale necesare unui proces echitabil.

Prin decizia din 06 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul Societății cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta. S-a anulat încheierea din 3 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, împotriva deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea avocatului Constantin Turuta, în interesele revizuyentei Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, cu privire la examinarea cererii de revizuire cu participarea părților, ca neîntemeiată.

S-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de avocatul Constantin Turuta, în interesele revizuyentei Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, împotriva deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” împotriva Primăriei or. Rezina și Consiliului orașenesc Rezina privind anularea actelor administrative și obligarea la vânzarea lotului de teren.

La 22 noiembrie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel din 03 mai 2022, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate și emiterea unei noi decizii prin care să fie casată decizia din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza la rejudecare cu respectarea garanțiilor procesuale necesare unui proces echitabil.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel din 03 mai 2022, deoarece este ilegală și nemotivată.

Instanța de revizuire a avut o atitudine pur formală asupra obligației de examinare a cererii de revizuire, încheierea contestată conține doar expunerea formală a prevederilor legale, fără a fi însușite argumentele revizurentului Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”.

A notat că a depus o cerere de revizuire motivată în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, însă instanța de apel a trecut cu vederea acest fapt și a respins cererea de revizuire pe motiv că nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă.

La 06 decembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primăriei or. Rezina, Consiliului or. Rezina și Agentului Guvernamental copia recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de Constantin Turuta.

Materialele cauzei atestă că intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe până la data examinării recursului.

În conformitate cu art.191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată

în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 15 noiembrie 2022. Prin urmare, recursul Societății cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, depus la 29 noiembrie 2022 este în termen

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Examinând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii contestate și remiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

În cererea de revizuire, Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, a invocat că, după pronunțarea deciziei instanței de recurs din 03 octombrie 2012, a adresat Curții Europene a Drepturilor Omului o plângere împotriva Republicii Moldova, în care a deplâns modul în care instanța de recurs a emis soluția pe caz, invocând încălcarea articolului 6§1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin eșecul instanțelor naționale de a cita reclamantul în ședința de judecată și de a-l informa cu privire la soluția adoptată.

La 23 aprilie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Societății cu Răspundere Limitată „Covcor” versus Republica Moldova (nr. 28959/13), prin care a adresat părților întrebări referitoare la existența unei ingerințe în dreptul reclamantului la respectarea dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 §1 din Convenție, precum și cu privire la legalitatea și necesitatea preinsei ingerințe.

În acest sens, revizuenta a indicat că, la 08 septembrie 2021, a avut loc o întrunire între Agentul guvernamental și reprezentantul reclamantei, în cadrul căreia a fost discutată posibilitatea și condițiile încheierii unui acord de soluționare amiabilă.

Drept rezultat, Guvernul a decis inițierea procedurii de soluționare amiabilă a cauzei, în vederea remedierii pretinselor încălcări ale Convenției la nivel național pentru evitarea unei hotărâri din partea Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care ultima ar putea constata încălcarea dreptului reclamantului prevăzut de articolului 6§1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din cauza soluției irevocabile oferite de către Curtea de Apel Chișinău în decizia sa din 03 octombrie 2012. Din aceste raționamente, ambele părți au convenit că este necesară redeschiderea procedurilor naționale, prin solicitarea revizuirii deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 447 lit. c) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire Agentul guvernamental și subiecții menționați la lit. a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).

Articolul 449 lit. g) din Codul de procedură civilă prevede că revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Invocarea acestui temei de revizuire prezumă că însăși inițierea procedurii de reglementare pe cale amiabilă constituie temei de revizuire.

În speță, se constată că pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului a fost înregistrată cererea Societății cu Răspundere Limitată „Covcor” versus Republica Moldova (nr. 28959/13), în care reclamantul a pretins încălcarea art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului.

Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor” s-a plâns în fața Curții Europene a Drepturilor Omului de eșecul instanțelor naționale de a-i proteja dreptul la un proces echitabil, și anume de necitarea sa la ședința de judecată, în rezultatul căreia recursul său a fost respins, susținând în același timp lipsa posibilității de a-și apăra poziția în fața unui tribunal instituit prin lege.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a notat că principiile conform cărora Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice, cer ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Cu toate acestea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului admite posibilitatea revizuirii unei hotărâri irevocabile în cazul în care instanțele naționale au admis, din diferite motive, inclusiv inexplicabile, o denegare a justiției. În plus, ținând cont de repercusiunile negative continue asupra intereselor și drepturilor justițiabililor, Curtea Europeană recomandă și chiar impune guvernelor reclamate să anuleze anumite soluții în defavoarea reclamantilor, care nu încetează să producă efecte negative pentru aceștia, fapt prevăzut inclusiv de Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Astfel, având în vedere concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului, reclamanta, la 22 septembrie 2021, a depus cerere de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, considerând că Curtea de Apel Chișinău a admis o ingerință, prin decizia sa din 03 octombrie 2012, în dreptul revizuentului Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, protejat de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Fiind investită cu examinarea cererii de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 noiembrie 2022, a respins-o ca fiind inadmisibilă.

În motivarea soluției, instanța de revizuire cu trimitere la prevederile art. 449 din Cod de procedură civilă, a ajuns la concluzia netemeinicii cererii de revizuire.

În același timp, Curtea de Apel Chișinău a reținut că argumentele invocate de către

revizuent în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă și revizuentul nu a relevat circumstanțe care ar constitui temei de revizuire în sensul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, dar a conchis că argumentele cuprinse în cererea de revizuire sunt lipsite de substanță.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind pripită concluzia Curții de Apel Chișinău și în contradicție cu normele de drept procedural. Or, faptul comunicării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului Guvernului RM a pretinselor încălcări prevăzute de art. 6 § 1 și inițierea unei proceduri de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, constituie temei de înaintare a cererii de revizuire.

Mai mult, atunci când Curtea comunică că a existat o încălcare, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenție este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și restabilirea situației existentă până la admiterea încălcării.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că procedura judiciară desfășurată în fața Curții de Apel Chișinău nu a oferit SRL „Covcor” un echilibru just între cerințele interesului general al comunității și cerințele de protecție a drepturilor SRL „Covcor” prevăzute de art. 6 § 1 din Convenție.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform art.1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de Convenție să fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

Prin urmare, aspectul redat în cererea de recurs, impune admiterea cererii de recurs, cu casarea încheierii din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de revizuire, cu solicitările invocate, declarată de către SRL „Covcor” împotriva deciziei din 03 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău prin prisma normelor menționate supra, ținând cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și de obligațiile pozitive ale statului, or, examinarea minuțioasă a prezentei cereri de revizuire se impune pentru a evita o nouă eventuală hotărâre de condamnare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul SRL „Covcor”, de a anula încheierea din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea cererii de revizuire, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Covcor”, reprezentată de avocatul Constantin Turuta.

Se anulează încheierea din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu

Răspundere Limitată „Covcor” împotriva Primăriei oraşului Rezina și Consiliului orăşenesc Rezina cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea vânzării lotului de teren, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chişinău, pentru examinarea cererii de revizuire, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi